

TTB IGBO

UGBỌ NKE NDU (UNN) – 0101

Jisọs tųrų ilu nke ememe ọlųlų nwunye nke Ọkpara Onye Eze ahų, Jizọs zaghachiri wee mechie ndi otu Herọd, Ndi Sadiusii na Ndi Farisii ọnų

Matiu 21 mechiri akųkọ ya na nkpebi nke ndi ndu nke ofufe na Jizos ga-anwų. “Ha gbalįrį įnwųchi Ya”(Matiu21”46), Ma egwu tųrų ha nihi igwe madu ndi nọ Ya gburugburu. Matiu 22 gara n’iru igosi esem-okwu n’etiti Onye-nwe-anyį na ndi ndu ofufe ahų. O bu ųzọ tųara ha ilu nke Onye Eze ahų mere mmemme ọlųlų di na nwunye. Malite n’isi okwu gara aga Jizọs zaghachiri ndi isi ndi nchų-aja na ndi okenye.

ILU NKE EMEME ỌLỌLỌ DI NA NWUNYE

Nke a bų atųm ilu ọka ibe nke Jizọs tųrų banyere ọgbọ mų na gį bi n’ime ya. Rįba mkpųrų okwu a bų ọzọkwa dį na Matiu 22:1 ama. Obere mkpųrų okwu a na-egosi na Jizọs ka na-aga n’iru igwa ndi nchų-aja na ndi okenye ahų okwu ahų anyį kọrọ na Matiu 21:23.

Matiu 22:1-14:

“1 Jisus we za, gwa ha okwu ọzọ n’ilu, si, 2 Eji ala-eze Chineke tuyere otų nwoke bú eze, nke siri oriri ọlulu-nwunye nye nwa-ya nwoke, 3 zipu kwa ndi-orų-ya ikpọ ndi akpọrọri ibia n’oriri ọlulu-nwunye ahu: ma ha achọghi ibia. 4 Ọzọ, o zipuru ndi-orų ọzọ, si, Gwa ndi akpọrọri, si, Le, edozisiwom oririm: ebusiwo oke-ehim nile na anum nile azųru azų, edozisiwo ihe nile: bianu n’oriri ọlulu-nwunye nkem. 5 Ma ha lefuru ya anya, je ebe nke ha, otų onye n’ubi nke aka ya, nke-ọzọ n’ihe-ahia-ya: 6 ma ndi fọduru jidere ndi-orų-ya, me ha ihe-ihere, ọu kwa ha. 7 Ma eze ahu were iwe; o we ziga usu-ndi-agma-ya nile, la ndi-ọbu-madu ahu n’iyi, rechapu kwa obodo-ha ọku. 8 Mọe ahu ọ si ndi-orų-ya, Edozisiwo ọlulu-nwunye nkem, ma ndi akpọrọri ekwesighi. 9 Ya mere, ganu n’abata uzọ nile, ka ha ra kwa, bú ndi unu gāhu, kpọ ha bia n’oriri ọlulu-nwunye nkem. 10 Ndi-orų ahu we pua ga n’uzọ nile, me ka madu nile ha huru zukọ, ka ha ra, ma ajọ madu ma ezi madu: ulo anālu nwunye we juputa na ndi nọduru na nri. 11 Ma mọe eze ahu batara ikiri ndi

nọduru na nri, ọ hu n'ebe ahu otù nwoke nke nēyighi uwe ọlulu-nwunye: 12 o we si ya, Eyim, ì si aña bata n'ebe a nēyighi uwe ọlulu-nwunye? Ma o kpuchiri ọnu. 13 M̀be ahu eze ahu siri ndi nējere ya ozi, Kenu ya ukwu na aka, tupu ya n'ọchichiri nke èzì; n'ebe ahu ka ikwa-ákwá na ita-ikekere-ezé ahu gādi. 14 N'ihì na ndi akpọworo di ọtutu, ma ndi arọputaworo di ole-na -ole.”

Ka M chaa echiche ka mkpa n'ilu a ọkụ otu apurụ ihụ ya nke ọma.

Ọ bụ “Otu Nwoke bụ Eze” Nke ahụ bụ Chineke Nna n'Onwe Ya, “Nwa Ya Nwoke” bụkwa Onye-nwe-anyị Jizọs Kraịst. ! hụwo na Ọ laghachiri azụ na isi, “Ala-eze-Eligwe” kama isi, “Ala-eze Chineke” bụ nke O ji kwue okwu na ilu Ya abụọ ndi gara aga? Ilu a bụ otu ya na nke ahụ di na Matiu 13. Ma ihe Ọ na-egosi n'ebe a bụ ihe kpatara, na otu ọgbọ a ji malite, ọ bughị otu ọ ga-esi bịa na ngwucha ya, bụkwa ihe anyị hụrụ na Matiu13.

O “zipu kwa ndi-orù-ya ikpọ ndi akpọrọri ibia n'oriri ọlulu-nwunye ahu: ma ha achọghì ibia” Ụdì madụ ndi di aña ka akpọrọ oku? Ha bụ aturụ furu efu nke Ezinulo Izrael—I chetara na Onye-nwe-anyị zipurụ ndi ozi Ya ahụ n'etiti ha? Ndi amuma burị ndi ozi nke oge Agba-Ochie gara aga. inị bụ uwe mwuda nke ọlulụ di na nwunye ahụ? Ọkpukpọ oku Eze ahụ kpọrọ dijiri madụ nile, ma ihe ize ndụ di bụ eyighi uwe mwuda puru iche ahụ bụ ihe Eze na-atu anya ihu n'aru onye ọbula biara oriri ahu. Uwe mwuda puru iche ahụ nochiri anya Ezi-omume nke Kraịst bụ ejewa aghaghì nke Nzọputa. Ọ bụkwa ihe onye ọbula kwere ekwe na-anata. Pọl onye ozi kwuru ihe gbasaara Ezi-omume a ana-eme ndebanye:” 21 *Ma uhu a emewo ka ezi omume Chineke puta ihè nke nēguzo iche n'ebe iwu di, nke iwu ahu na ndi-amuma nābara ya àmà; 22 ma ọ bu ezi omume Chineke, site n'okwukwe ekwere na Jisus Kraist, nke diri ndi nile kwere: n'ihì na ọ dighi ihe di iche;”[Rom 3:21-22].* Madụ nile biara aghaghì iyi uwe ọlulụ di na nwunye ahụ.

Riba ama na madụ enweghì ike ikwu okwu ma o yighi uwe ọlulụ di na nwunye ahụ! Anụwo m ebe ụfọdụ ndi na-ekwu na ha achọghì Jizọs Kraịst, na ha ga-anwa ike ha n'iru Chineke, na ha ga-agoro ọnu ha n'ikpe ahụ. Ọ di nma. Onye-nwe-anyị si na onye ahụ na-eyighi ya enweghì ‘onu-okwu’. Ọ diri gi ihoro inara ma ọ bụ iju uwe mmemme ọlulụ di na nwunye ahụ, ma mara na Jizọs zutaara gi ya n'efu. Ana-akpọ madụ nile ma ! ghaghì imezu ihe Onye Eze choro iji buru ọbịa Ya.

Ndi iro Kraịst ahụ ga-agba mbọ ikpe azụ ha n'ebe a ugbu a, bụ agha-uche ikpe azụ ha nwere ibu megide Jizọs. Ndi otu Herọd ga-ebu ụzọ bịa, ndị Sadusii eso ha ebe ndi farisii ga-ekpo azụ. Mgbe ahụ Onye-nwe-anyị ga-agba ndi Farisii ajujụ--bụ nke ga-eme ka ha chọ iji ọsọ si n'iru Ya mee ngwa pụ. Nke ahụ ga-abụ ọgụ ikpe azụ ha, ebe anyị gaje ihụ ka Ọ na-abara ha mba na-akojo ha na Matiu 23.

Ndi otu Herọd ga-eji akụkọ banyeere ikwụ ụtụ-isi nye Siza bjakwute Ya. Ndi Sadusii bụ ajujụ maka mbilite n'ọnwụ ka ha ji bịa, ebe ndi Farisii bụ ajujụ banyeere nke ka mkpa n'iwu nke Chineke ahụ Mosis natara. Anyị ga-ahụ ụzọ di itun'anya Onyenweanyị si zaa ndi ahụ nile ajujụ ha. Ka M kwue ya na otu ihe gosiri na Ọ bụ Chineke bụ ụzọ Ọ na-esi emeso ndi iro Ya.

JIZỌS ZAGHACHỊRỊ NDI OTU HERỌD

Ndi otu Herọd ji ajujụ dabara adaba n'ihe ha kwere na ya chọta Ya. Ha bụ ndi otu nke ọlụ ọchichị obodo na-agọtaara Herọd, na-atụkwa anya na ndi na-agbaso otu ahụ ga-enyere ha aka pụọ n'agbụ nke ndi Rom. Echeghi m na-aga agụ ndi a ka ndi otu ofufe kama ha bụ ndi okwu ọchichị na-anụ ọkụ n'obi. Ma otu ọ di, ọ pụrụ ibụ na ndi Farisii ji ha mere mkpan'aka n'ebe a, apukwara isi na otutu ndi Farisii so buru ndi otu ndi-Herod.

Riba ama na ọ bụ ndi Farisii kpaliri njasu mbụ a ajasuru Onye-nwe-anyị Jizọs—

Matiu 22:15-22

“15 Mbe ahu ndi-Farisi gara, we ọa izu otu ha geme ka Ọ ma n'onya n'okwu. 16 Ha we zigara Ya ndi neso uzọ-ha, ha na ndi Herod, si, Onye-ozizi, ayi amatawo na I bu onye ezi-okwu, na I nezị kwa uzọ Chineke n'ezi-okwu, na I dighi-asọ kwa onye ọ bula anya: n'ih na I dighi-ele madu anya n'iru. 17 Ya mere, gwa ayi, Gini bu uche-Gi? Ọ ziri ezi n'iwu itu utu nye Sisa, ma -ọbu na ọ zighi ezi? 18 Ma Jisus mara ajọ ihe-ha, Ọ si, Gini mere unu nanwam, ndi-iru-abua? 19 Gosinum ego nke utu. Ha we wetara Ya otu shilling. 20 Ọ si ha, Onye nwe onyinyo a na ihe a edekwasiri ya? 21 Ha si Ya, Sisa nwe. Mbe ahu Ọ si ha, Ya mere, nyeghachinu Sisa ihe nke Sisa, nyeghachi-kwa-nu Chineke ihe nke Chineke. 22 Mbe ha nuru ya, o we ju ha anya, ha we rapu Ya, je nke ha.”

O were anya na ha achoghi inu ihe Ọ na-eche nihi na ha maara ihe ha onwe ha choro ime. Nke a bụ ajujụ aghughọ. Asị na Ọ siri ha,”Mba,unụ ekwesighi ikwụ ụtụ-

isi nye Siza,”ha agaara ebo Ya ebubo ịbụ onye na-agba ọchịchị ndi Rom mgba okpuru, ebe ọ bụ ndi Rom na-achị Izrael n’oge ahụ. Ọ bụrụ na Ọ siri,”Eyenụ, gaanụ n’iru ịkwụ Siza ụtụ isi unu,”Ọ pughị ịbụ Mezaya ahụ.

Ihe ahụ Ọ zara ha di ịtụn’anya nihi na ọ karịrị azịza dijiri ajụjụ ha ahụ--bụkwa nke azịza Ya ahụ zara. Ọ na-agwa ha na o nwere ihe ha ji Siza ụgwọ ya. Ha na-eji mkpụrụ ego ọla ya,azụ ahịa, na-aga n’okporo ụzọ ndi Rom gbuuru ha; Rom na-emekwa ka ha biri n’ogbe dara jii, ya mere ha ji ụgwọ nihi ihe ndi a. Ọ zara ha si,” , *nyeghachinu Sisa ihe nke Sisa.*” Ihe ọzọ bụ, Nyeghachi-kwa-nu Chineke ihe nke Chineke.

Nke a gosiri n’owuwe anya na Onye-nwe-anyị adabaghị n’onye ha ahụ. Ọ bụ ezie na ha ji Siza ụgwọ, nke ahụ emeghị ka ha gbanarị ihe ha kwesiri imere Chineke.

Oge ndi otu Herod agafewo, ugbo a ọ bụ ndi Sadusii ga-akụ bọl nke ha, Ha bukwa ọnya igwe ha n’aka we bịa imata Ya—

Matiu 22:23-33:

JIZỌS ZAGHACHIRI NDI SADUSII

”23 N’ubochi ahu ndi-Sadusi biakutere Ya nāsi na nbilite-n’ọnwu adigh: ha we jua Ya, 24 si, Onye-ozizi, Moses siri, Ọ buru na nwoke anwua, nēnweghi umu, nwa-nne-ya nwoke gālu ọlu kwesiri nwa-nne di n’ebe nwunye-ya nọ, me ka nkpuru toputara nwa-nne-ya. 25 Ma umu-nne-ndikom asa di n’etiti ayi: nke-mbu luru nwunye, we nwua, ma ebe ọ nēnweghi nkpuru ọ rapuru nwunye-ya nye nwa-nne-ya; 26 otú a ka nke-abua me-kwa-ra, nke-atọ kwa, rue nke-asa. 27 M̀be ha nile nwusiri nwanyi ahu nwu-kwa-ra. 28 Ya mere, na nbilite-n’ọnwu nwunye onye n’etiti ha asa ka ọ gābu? n’ihi na ha nile nwere ya na nwunye. 29 Ma Jisus zara, si ha, Unu nēhie uzọ, ebe unu amataghi ihe edeworo n’akwukwọ nsọ, ma-ọbu ike Chineke. 30 N’ihi na nime nbilite-n’ọnwu ha alughi nwunye, enyeghi kwa ha n’ọlulu-di, kama ha di ka ndi-mọ-ozidi di n’elu-igwe. 31 Ma n’okwu bayere nbilite-n’ọnwu nke ndi nwuru anwu, ùnu agughi okwu Chineke gwara unu, si, 32 Mu onwem bu Chineke nke Abraham, na Chineke nke Aisak, na Chineke nke Jakob? Chineke abughi Chineke nke ndi nwuru anwu, kama Ọ bu nke ndi di ndu. 33 Ma m̀be ịgwè madu nile nuru ya, ibobo ozizi-Ya nwuru ha n’aru.”

Ndi Sadiusii ekweghi na mbilite n'ọnwu pụrụ ịdị. Akụkọ ha ji tụa ilu ha chọrọ ịjide Ya n'onye ha na-atọ ọchị. Ị pụrụ ịtule otu nwanyị ịbụ nwunye nye ụmụ nne ndi ikom asaa! Ajụjụ ha wee bụrụ: "Nwunye onye n'ime ha ka ọ gaje ịbụ?" Ndi Sadiusii na-emehie n'uzọ ihe abụọ, bụ nke Onye-nwe-anyị chere ha n'iru.

Ndi Sadiusii na-eleghaara ihe edere n'Akwụkwọ Nsọ anya, ọzọ ya bụ na ha leghaara mpụta ihe nke ike nke Chineke anya. Uzọ ihe abụọ ndi a mere ha ji ga tụturu ụdị ihe atụ a na-atọ ọchị bịa. Nkọwa ihe a dī mfe--Ọlulū di na nwunye agaghị adị n'eligwe. Anyị ga-adị ka ndi mozi n'uzọ na anyị agaghị alukwa di na nwunye n'Eligwe. Nke ahụ pụtara na agaghị aga n'iru n'ịmụ ọmụmụ.

Kedu maka ndi mgbe ochie? Kedukwanụ maka Abraham n'ụbọchị taa? Ọ ka bụkwa otu Abraham ahụ ọ bụ rue taa. Ọgbanwebeghi! Abraham, Ayizak, na Jekob bụ nanị nnwogharị site n'ụwa gafee n'ebe ọzọ ka enwogharị ha. Ha aka anwughị, ha ka dī ndụ. Nke a bụkwa ezi okwu n'ihe gbasaara ndi nke gị nile nwuwororị n'ime Kraịst. Ha nile nọ n'Eligwe na-echere gị. Ezi-Okwu a dī Ọkpurukpụ dīkwa ebube!

JIZỌS ZAGHACHIRỊ NDI FARISII

Ugbu a agbọwo ndi otu Herod na ndi Sadiusii taa kwuchie ọnu. Ndi Farisii nọ n'otu akụkụ na-enyo Jizos na ndi otu abụọ ndi ahụ. Ndi Farisii bụ ndi gwakotara okpukpere-chi na ịchọ ọchịchị n'otu abụ buru n'isi ha na-aga. Ha chọrọ ka eweghachi Ala-eze Devid wee si otu ahụ chụpuru ha ndi Rom. N'ịchọ ka eweghachi ala-eze ahụ ha pụrụ ịjiko aka ha na ndi Herod, ma ebe ha bụ otu okpukpere-chi, ha anabataghị ndi Sadiusii. Apuru ịguru di Farisii ka ndi alaka nke chọch mgbasara-aka ndi ahụ enwere n'oge anyị a 'omume ha. Dika otu abụọ ahụ bụworo ha uzọ, ndi Farisii ndi a bịa ịjide Onye-nwe-anyị site n'okwu ọnu Ya, ya mere onye ọka-iwu ka ha zipuru ka o kwuchitere ha ọnu ha. Ọ tūpuru otu ọkpurukpụ ajuju d ịtun'anya nye Jizos.

Matiu 22:34-40

34 Ma ndi-Farisii, mbe ha nuru na O mereri ka ndi-Sadusi kpuchie ọnu-ha, ha zukoro n'otu ebe. 35 Otù onye n'etiti ha, bú onye-iwu, we jua Ya ajuju, nānwa Ya, 36 si, Onye-ozizi, òle ihe di uku nke enyere n'iwu nime iwu-ayi? 37 Ọ si ya, I gēwere obi-gi dum, were kwa nkpuru-obi-gi dum, were kwa uche-gi dum, hu Onye-nwe-

ayi Chineke-gi n'anya. 38 Nka bu ihe uku na ihe mbu enyere n'iwu. 39 Ihe nke-abua nke yiri ya bu nka, I gāhu onye-abata-obi-gi n'anya dika onwe-gi. 40 Iwu dum, na ndi-amuma Chineke, nēkokwasi n'ihe abua ndia enyere n'iwu."

Ndi Farisii choro iwufe oke olulu sara mbara, mere ha ji gbaa izu zipuru ya nwoke a di ako nke uku: 'onye-ode-akwukwo'bu onye okacha mara n'iwu Mosis. O si Ya," , *Onye-ozizi, ole ihe di uku nke enyere n'iwu nime iwu-ayi?" Jizos siri ya," , "I gēwere obi-gi dum, were kwa nkuru-obi-gi dum, were kwa uche-gi dum, hu Onye-nwe-ayi Chineke-gi n'anya. 38 Nka bu ihe uku na ihe mbu enyere n'iwu. 39 Ihe nke-abua nke yiri ya bu nka, I gāhu onye-abata-obi-gi n'anya dika onwe-gi. 40 Iwu dum, na ndi-amuma Chineke, nēkokwasi n'ihe abua ndia enyere n'iwu."*

Lezie anya hukwa na o dighi otu n'ime iwu iri bu nke O tpeere nani ya. Onye-nwe-anyi na-eme ihe nile n'etiti Ya na nwoke a otu ha doro anya. O na-asị ya,"! choro imata nke kasi n'iwu ahụ nile. Ihu Chineke n'anya bu ya kasi akasi n'iwu nile, nke na-esote ya bu ihu onye agbata obi gi n'anya!" Iwu abuo ndi a chikotara iwu Mosis ahụ nile onu. Aziza ahụ Jizos nyere zuru nno oke nke bu na asi na ndi Farisii ahụ bu ndi ezi-okwu, ha gaarari-asi,"Anyi bu ndi na-erughi eru. Iwu ahụ apughi izoputa anyi, Onye nzoputa di anyi mkpa."Ma n'oge ahụ onyenweanyi Jizos abatawo n'okpuru ndo nke Obe Ya ahụ.

JIZOS TUPURU OTU AJUJU N'IRU NDI FARISII AHU

Mgbe ndi Farisii ahụ gbakokwara ozo icho ihe ozo ha ga-aju Ya, Jizos bu ha uzo jiri ajuju nke Ya tituo aka ha—

Matu 22:41-46:

"41 Ma mbe ndi-Farisi zukosiri, Jisus juru ha, 42 si, Gini bu uche-unu bayere Kraist ahu? Nwa onye ka O bu? Ha si Ya, Nwa Devid. 43 O si ha, Devid si kwa ana kpọ Ya Onye-nwe-ya nime Mo Nso, si, 44 Onye-nwe-ayi siri Onye-nwem, Nodu ala n'akannim, Rue mbe M'getiye ndi-iro-Gi n'okpuru ukwu-Gi abua? 45 Ya mere, o buru na Devid akpo Ya Onye-nwe-ya, O si ana buru Nwa-ya? 46 Ma o dighi onye o bula puru iza Ya okwu, o dighi kwa onye nwere anya-ike site n'ubochi ahu iju Ya ajuju ozo."

Onye-nwe-anyi Jizos hotara Abuma 110:1. O si aghaa pu ime na Devid ga-akpo onye bu nwa ya ONYE-NWE-YA? Ndi Farisii ahụ gaarari asi na Nwa ahụ ga-aburiri

nke Devid nwetara site n'ọlụ ebube nke Chineke ma ọ bụrụ na Devid gaje ikpọ Ya Onye-nwe-M.

Rịba ụfọdụ ihe dapụtara site n'ajụjụ a ndi di itun'anya. Jizos si na ọ bụ Devid dere Abụoma 110, na o sitere na nkpa nke Mọ-Nsọ dee ya, Ọzọkwa na ihe o dere bụ ihe banyere Mezaya ahụ. *“Ọ buru na Devid akpọ Ya Onye-nwe-ya, Ọ si aña buru Nwa-ya?”* Gini pụrụ ime ka Devid jiri ọnyị ya kpọ nwa ya Onye-nwe-m ma ọbụrụ na Ọ kaghi ya ukuu? Ọ bụ nani site ọmụmụ site n'afọ nwa agboghọ na-amaghi nwoke ka nke ahụ si pụ ime. Jizos bụ nwa nwoke nke Devid, Ọ kariji Devid n'ọkwa na n'ihe nile. Nwa Devid mụtara apughị ika ya ma ewezugha ma onwere ihe di iche ewebatarara n'etiti agburu ya pụrụ imeputa Nwa di ukuu karija Devid. Ihe ahụ edepụtara na-egosi ọmụmụ nke Jizos site n'ọlụ ebube zaara anyi ajụjụ ahụ n'uzọ juru anyi afọ. *“Mọ-ozu ahu we za, si ya, Mọ Nsọ gābiakwasi gi, ike nke Onye kachasi ihe nile elu gēkpuchi kwa gi: n'ihii nka Ihe di nsọ nke i di ime Ya, agākpọ Ya Ọkpara Chineke.”*[Luk 1:35]. Ọ kariji Devid ukuu nihi na Ọ bụ Onye-nwe nke ihe nile sitere n'Eligwe wee bja. Jizos nari anwa ike Ya imanye ndi Farisii ahụ ka ha hụ wee nabatakwa Ya ka Nwa nke Devid, bụkwa Onye-nwe Devid n'onwe ya.

OKWU NCHIKỌTA

Ọ bụ n'ebe a ka iru ụka n'etiti Jizos na ndi ndu nke ofufe ndi ahụ kwusiri. Site mgbe ahụ gawa, ha ajukwaghị Ya ajụjụ ọzọ. Ha ekpebiworị na Ọ ga-anwụ. Nke ahụ bụ ihe ọzọ ha bidoro tūwa ụkpụrụ imezu, ebe o were ha anya na ha apughị iza ajụjụ Ya ahụ. Nke a bụ otu n'ime ihe na-egosi na Ọ bụ Chineke.